

DECIZIE

22 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței,
judecători

Galina Stratulat
Nicolae Craiu, Ion Druță

examinând recursul declarat de Olga Cuzmina, prin intermediul avocatului Ion Căpățină,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Întreprinderea de Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 21 împotriva Olgăi Cuzmina, intervenient accesoriu Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 25 iulie 2017, prin care s-a respins cererea Olgăi Cuzmina de scutire de la plata taxei de stat, cu acordarea termenului pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat,

c o n s t a t ă :

La 05 mai 2015, ÎMGFL nr. 21 s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Olgăi Cuzmina, intervenient accesoriu SA „Termoelectrica” cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău din 30 martie 2016 s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de ÎMGFL nr. 21. S-a încasat de la Olga Cuzmina în beneficiul ÎMGFL nr. 21 datoria în sumă de 43 885,84 lei și cheltuielile de judecată formate din achitarea taxei de stat în mărime de 1 3016,58 lei.

Invocând ilegalitatea hotărârii primei instanțe, la 08 aprilie 2016, Olga Cuzmina, prin intermediul avocatului Roman Aronov a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2017, nu s-a dat curs apelului declarat de Olga Cuzmina și s-a acordat termen până la 07 iulie 2017, pentru a prezenta dovada de achitare a taxei de stat în mărime de 837,43 lei.

Ulterior, la 18 iulie 2017, Olga Cuzmina, prin intermediul avocatului Ion Căpățină a depus cerere prin care a solicitat repunerea în termenul de achitare a taxei de stat și scutirea de la plata taxei de stat.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 iulie 2017 s-a respins cererea apelantei Olga Cuzmina privind scutirea de la plata taxei de stat.

S-a admis cererea apelantei cu privire la repunerea în termenul de achitare a taxei de stat restante în mărime de 837,43 lei.

Nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Olga Cuzmina cu stabilirea unei termen de 10 zile de la comunicarea încheierii pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat.

La 25 septembrie 2017, Olga Cuzmina, prin intermediul avocatului Ion Căpățînă a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 25 iulie 2017, solicitând repunerea în termenul de declarare a recursului, casarea încheierii în partea respingerii cerinței de scutire de la plata taxei de stat, cu pronunțarea unei noi hotărâri de scutire a apelantei de la plata taxei de stat.

În motivarea recursului a indicat că, consideră neîntemeiată încheierea instanței de apel, în partea în care s-a respins cererea de scutire de la plata taxei de stat la înaintarea apelului și nu s-a dat curs cererii de apel, deoarece la pronunțarea acesteia instanța i-a acordat apelantei un termen de 10 zile pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat, nefiindu-i acordat dreptul de contestare a acestei încheieri în ordine de recurs.

Mai mult ca atât, susține că, instanța eronat a concluzionat că Olga Cuzmina nu a prezentat probe în susținerea cererii de scutire de la plata taxei de stat, deoarece apelanta a prezentat confirmare faptului că este angajată în câmpul muncii cu un salariu de 3 038 lei, ceea ce este un salariu sub minimul de existență pe economie, stabilit pentru o persoană.

Consideră că prin nescutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului se încalcă dreptul apelantei la judecare, deoarece nu dispune de surse financiare pentru achitarea acestei taxe.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Astfel, instanța de recurs consideră că recursul din 25 septembrie 2017, împotriva încheierii instanței de apel din 25 septembrie 2017, depus în termen, în cazul în care potrivit materialelor cauzei copia încheierii a fost adusă la cunoștință apelantului la 19 septembrie 2017 (f.d. 145).

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat, care urmează a fi respins cu menținerea încheierii recurate din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

După cum denotă materialele cauzei, la 05 mai 2015, ÎMGFL nr. 21 s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Olgăi Cuzmina, intervenient accesoriu SA „Termoelectrica” cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriai Rîșcani, mun. Chișinău din 30 martie 2016 s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de ÎMGFL nr. 21. S-a încasat de la Olga Cuzmina în beneficiul ÎMGFL nr. 21 datoria în sumă de 43 885,84 lei și

cheltuielile de judecată formate din achitarea taxei de stat în mărime de 1 3016,58 lei.

Invocând ilegalitatea hotărârii primei instanțe, la 08 aprilie 2016, Olga Cuzmina, prin intermediul avocatului Roman Aronov a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2017, nu s-a dat curs apelului declarat de Olga Cuzmina și s-a acordat termen până la 07 iulie 2017, pentru a prezenta dovada de achitare a taxei de stat în mărime de 837,43 lei.

Ulterior, la 18 iulie 2017, Olga Cuzmina, prin intermediul avocatului Ion Căpățînă a depus cerere prin care a solicitat repunerea în termenul de achitare a taxei de stat și scutirea de la plata taxei de stat.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 iulie 2017 s-a respins cererea apelantei Olga Cuzmina privind scutirea de la plata taxei de stat.

S-a admis cererea apelantei cu privire la repunerea în termenul de achitare a taxei de stat restante în mărime de 837,43 lei.

Nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Olga Cuzmina cu stabilirea unei termen de 10 zile de la comunicarea încheierii pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că încheierea recurată este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural care reglementează acțiunile instanței la acea fază a procesului, pornind de la următoarele.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Pornind de la prevederile normelor de drept menționate, Colegiul conchide că instanța de apel corect nu a dat curs cererii de apel depuse de Olga Cuzmina, prin intermediul avocatului Ion Căpățînă, împotriva hotărârii Judecătoreiei Rîșcani, mun. Chișinău din 30 martie 2016, or, acesta nu a prezentat dovada achitării taxei de stat la înaintarea apelului.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit art. 3 alin. (1), lit. j) a Legii taxei de stat nr. 1216-XII din 03 decembrie 1992, pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești taxa de stat constituie 75% din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată, sau altei cereri (plângeri), iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial - 75% din taxa calculată din suma contestată.

La caz, Colegiul consideră neîntemeiat argumentul recurentului precum că, instanța de apel neîntemeiat și abuziv a emis încheierea din 25 iulie 2017 prin care a respins cererea de scutire de la plata taxei de stat la depunerea apelului și nu da curs cererii de apel, deoarece solicitând scutirea de la plata taxei de stat, apelanta a prezentat doar certificat de salariu, prin care invocă faptul că dispune de un salariu mic.

Or, potrivit art. 85, alin. (4) Cod de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este

scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Astfel, instanța de recurs reține că, în speță Olga Cuzmina, prin intermediul avocatului Ion Căpățînă, înaintând cerere de repunere în termenul de achitare a taxei de stat și scutirea de la plata taxei de stat, cerând scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului, fără prezentarea probelor pertinente și concludente în susținerea argumentelor sale.

În același context, instanța de apel întemeiat a statuat că demersul de scutire de la plata taxei de stat înaintat de Olga Cuzmina este motivat doar pe faptul că are un salariu mic, sub minimul de existență, însă ultima, nu a prezentat probe pertinente și concludente în susținerea argumentelor sale, care ar fi confirmat imposibilitatea obiectivă a achitării taxei de stat, concluzionând despre faptul că aceasta nu a respectat obligația legală care prevede expres că, partea care solicită scutirea de la plata taxei de stat, urmează să prezinte probe pertinente ce ar dovedi cu certitudine incapacitatea sa de plată.

Or, argumentele Olgăi Cuzmina cu privire la faptul că este în imposibilitate de a achita taxa de stat, pe motiv că nu dispune de mijloace financiare, poartă caracter formal, pur declarativ nefiind însoțite de suport probatoriu pertinent.

Astfel, fiind cert că argumentele Olgăi Cuzmina privind scutirea de la plata taxei de stat nu pot fi reținute, deoarece nu a prezentat probe justificative, valabile pentru situația actuală, care ar confirma dacă deține sau nu, pentru moment mijloace financiare în conturile bancare, nedispunerea de alte venituri suplimentare, aferente salariului, în vederea determinării posibilității reale de a suporta cheltuielile ce țin de achitarea taxei de stat în sumă de 837,43 lei, care nu reprezintă o sumă impunător de majoră, sau excesivă.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de apel corect a dispus respingerea cererii de scutire de la plata taxei de stat și nu a dat curs cererii de apel, în cazul în care, apelanta nu a prezentat probe concludente și pertinente în susținerea cererii, care ar confirma imposibilitatea achitării taxei de stat.

Pe cale de consecință, la caz se va remarca și jurisprudența constatată a Curții Europene, care a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare cu privire la protecția drepturilor sale de acces la justiție (cauza Van Harn vs Germany, nr.7557/03 din 11 septembrie 2007).

Mai mult, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar a menționa că apelul este o cale ordinară de atac, obiectul căreia sunt hotărârile pronunțate de prima instanță care nu sunt definitive.

La exercitarea căii de atac - apelul, persoanele în drept să declare apel, dispun de anumite drepturi și obligații.

La rândul său instanța de apel, este obligată de a respecta procedura examinării pricinii în apel atât la faza pregătirii pricinii pentru dezbaterile judiciare, cât și în cadrul dezbaterilor judiciare.

Totodată, instanța de apel este obligată de a crea condiții obiective și reale pentru ca participanții să-și exercite în volum deplin drepturile sale procedurale,

curmând în mod legal orice abuz din partea lor, și înlăturând pe măsură posibilităților, omisiunile la acest capitol, depistate în orice fază a procesului.

Urmare a celor relatate, instanța de recurs constată că, recurenta, trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, în vederea prezentării probelor concludente și pertinente în susținerea cererii de scutire de la plata taxei de stat la depunerea apelului, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (cauza Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini actele procedurale în termenii prevăzuți de lege.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului (cazul Kreuz contra Poloniei, nr. 28249/95, cazul Golder și Z contra Marii Britaniei, cazul Malahov contra Moldovei, nr. 32268/02), dreptul la un tribunal nu este absolut. Aceasta prin natura sa poate fi supus limitărilor, deoarece dreptul de acces la justiție, prin sine, cere reglementare din partea statului.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că în unele cazuri pot fi stabilite diferite limitări, inclusiv financiare, dreptului de acces al persoanei la o „instanță judecătorească” sau „tribunal” (cazul Malahov contra Moldovei, § 27).

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție apreciază critic argumentele recurente, în cazul în care, acesta trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, în vederea prezentării probelor necesare în susținerea cererii de scutire de la plata taxei de stat la depunerea apelului.

Prin urmare, având în vedere că argumentele recursului sunt neîntemeiate, iar încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 iulie 2017.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Olga Cuzmina, prin intermediul avocatului Ion Căpățînă.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 iulie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Întreprinderea de Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 21 împotriva Olgăi Cuzmina, intervenient accesoriu Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

Galina Stratulat

judecători

Nicolae Craiu

Ion Druță